

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Ressourcer og Forsyning
Ref. JOJGA
Den 19. september 2018

Hovedresultater af performancebenchmarking af vandselskaberne 2018

Med den politiske aftale fra 2015 om en ny og forbedret regulering af den danske vandsektor blev der indført obligatorisk benchmarking af alle vandselskabernes performance inden for miljø, sundhed, energi, klima og forsyningssikkerhed. Performancebenchmarkingen skal bidrage til en styrkelse af det kommunale styringsgrundlag af vandselskaberne.

2018 var det første år med obligatorisk performancebenchmarking af vandselskaber omfattet af vandsektorloven. Sidste år var der en frivillig benchmarking, hvor systemet blev afprøvet. Benchmarkingen sker på baggrund af selskabernes indberetning af data fra 2017 om deres performance inden for sundhed, forsyningssikkerhed, energi, klima og miljø.

Selskabernes performance inden for hvert område opgøres ved hjælp af en række parametre (tabel 1). 209 drikkevandsselskaber¹ og 108 spildevandsselskaber har indberettet til benchmarkingen i 2018.

Tabel 1 Parametre i performancebenchmarking af vandselskaber

	<i>Drikkevand</i>	<i>Spildevand</i>
Sundhed	Vandkvalitet, mikrobiologisk forurening	Overløb
Forsyningssikkerhed	Brud pr. 10 km ledning Antal forbrugerafbrydelsesminutter	Afløbsstop
Energi	Bruttoenergiforbrug	Bruttoenergiforbrug, rensning Bruttoenergiforbrug, transport
Klima	Nettoenergiforbrug	Nettoenergiforbrug, rensning Nettoenergiforbrug, transport
Miljø	Vandtab	Gns. udløbskoncentration af N, P og BI5

De danske vandselskaber er forskellige i forhold til hvor mange mennesker de forsyner, hvor meget vand og spildevand de håndterer, længden af ledningsnettet og alderen på det, samt om det ligger i landzone eller byzone. Dette giver nogle forskellige udfordringer, som afspejles i selskabernes performance. Det kan derfor være vanskeligt at sammenligne selskaberne på tværs.

¹ Ikke alle selskaber har indberettet på alle parametre

Performancebenchmarkingen kan primært anvendes som et værktøj til dialog mellem forsyningerne og interessenter, herunder kommunalbestyrelsen, om det enkelte selskabs aktuelle performance og udvikling i performance over årene. Nøgletallene skal ikke benyttes til at føre tilsyn.

Det lovmæssige grundlag for performancebenchmarkingen er Vandsektorloven, som udmøntes i BEK. nr. 1364 af 25. november 2016 om performancebenchmarking af vandselskaber.

Samtlige resultater vil senest den 1. oktober 2018 blive præsenteret i et interaktivt værktøj på www.mst.dk, hvor de enkelte selskaber kan se deres egne resultater og sammenligne sig med andre lignende forsyninger og hele branchen. I bilag 1 præsenteres de aggregerede resultater af benchmarkingen. Herunder præsenteres hovedresultaterne.

Hovedresultater af benchmarkingen

Drikkevand

Sundhed

Drikkevandselskabernes prøver i forhold til mikrobiologiske overskridelser er overholdt i 96,3 procent af tilfældene kravene i reguleringen. Mikrobiologiske hændelser medfører akut sundhedsrisiko for forbrugerne. I gennemsnit var der 0,5 hændelser per mio. kubikmeter drikkevand. Flere selskaber har ingen mikrobiologiske overskridelser, mens et enkelt mindre drikkevandselskab havde 3 hændelser svarende til 15 hændelser per mio. kubikmeter drikkevand. Ud over de lovpligtige antal prøver tager selskaberne prøver for løbende at kunne holde øje med drikkevandskvaliteten. 15 selskaber har udover prøverne også indført online bakteriologisk overvågning af drikkevandet som en ekstra sikkerhed.

Forsyningsikkerhed

Drikkevandselskaber omfattet af vandsektorloven havde i 2017 i gennemsnit 0,8 brud pr. 10 km ledning. Ikke alle brud er lige kritiske. Særligt lange, uvarslede afbrud i vandforsyningen er til stor gene for vandforbrugerne. I gennemsnit var hver postadresse uden vand i 16 minutter i hele 2017, hvor det ikke var varslet mindst 48 timer forinden. Hos det selskab med flest afbrydelser i vandforsyningen var hver postadresse i gennemsnit uden vand i sammenlagt 12 timer i 2017.

Vandtab

Drikkevandselskaberne havde et gennemsnitligt vandtab på 6 procent af den udpumpende vandmængde eller 900 l pr. km vandledning pr. døgn. Afgiften på ledningsført vand tilskynder selskaberne til at have et vandtab på under 10 %. Det maksimale vandtab hos en forsyning i 2017 var på 18 procent, mens enkelte forsyninger har et negativt vandtab på grund af forskellige i tidspunkter for målinger af hhv. solgt og udpumpet vandmængde.

Energiforbrug

Brutto- og nettoenergiforbruget for drikkevandselskaberne er på hhv. 0,53 og 0,52 kWh pr. solgt kubikmeter vand. Nettoenergiforbruget er selskabernes energiforbrug fratrukket den mængde energi selskaberne sælger til el- og varmenettet. De to tal er meget tæt på hinanden, da det er under 10 procent af drikkevandselskaberne, der sælger energi i form af el eller varme. Det mindste bruttoenergiforbrug er 0,0037 kWh pr. kubikmeter vand, mens der er et vandselskab, der har et negativt nettoenergiforbrug på -0,24 kWh per kubikmeter vand, da selskabet via en varmepumpe producerer mere energi end de forbruger. Det vandselskab, der bruger mest energi per solgt kubikmeter vand har et nettoenergiforbrug på 1,76 kWh per kubikmeter.

Spildevand

Sundhed

På spildevandsområdet måles vandselskabernes performance i forhold til sundhed på, hvor meget fortyndet spildevand, der udledes via overløb i fælleskloaker i forbindelse med store regnhændelser. Der udledes i gennemsnit 1.563 kubikmeter vand pr. år pr. hektar reduceret areal. Hektar reduceret areal er et udtryk for, hvor meget af oplandet til spildevandsselskabet, der er befæstet med fliser, veje mv. Tallet varierer, så dem der udleder mest udleder 8.550 kubikmeter vand pr. år pr. hektar reduceret areal, mens andre selskaber ikke har fælleskloaker, og derfor ikke udleder fortyndet spildevand til naturen.

Energiforbrug

I gennemsnit bruger danske spildevandsselskaber omfattet af vandsektorloven netto 0,51 kWh på at transportere en kubikmeter spildevand og 1,10 kWh på at rense det. Tallene er selskabernes energiforbrug fratrukket den mængde energi, selskaberne sælger til el- og varmenettet. Den samlede egenforsyningsgrad er 53 procent, dvs. selskaberne producerer godt halvdelen af den mængde energi de forbruger. Visse enkelte renseanlæg er oppe på at producere mere energi, end de bruger, og selskaberne har derfor et negativt nettoenergiforbrug.

Forsyningsikkerhed

Forsyningsikkerhed på spildevandsområdet måles i benchmarkingen med nøgletallet afløbsstop per 10 km. ledning. Afløbsstop er defineret som ethvert ikke-planlagt stop i ledningssystemet, pumpestationer eller bassiner, der påvirker vandgennemstrømningen og medfører svigt i forsyningsikkerheden i form af fx opstuvning af spildevand på terræn eller udledning af urensset spildevand til recipienter. Selskaberne havde i gennemsnit 0,65 afløbsstop pr. 10 km ledning i 2017. Dette dækker dog over relativt stor varians selskaberne imellem. Det maksimale antal afløbsstop per 10 km hos et spildevandsselskab var 3,3, mens nogle selskaber ingen afløbsstop havde i 2017.